

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

اطلاعات دوره		
اطلاعات مدرس/مدرسین	اطلاعات مسئول درس	اطلاعات مربوط به درس
نام مدرس/مدرسین همکار: دکتر الهام زارع رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: دکتر تخصصی بهداشت باروری پست الکترونیک اساتید همکار: elhamzare.phd@gmail.com محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی تلفن تماس: 02188202512	نام مسئول درس: دکتر سپیده حاجیان رتبه علمی: استاد رشته تحصیلی: دکتر تخصصی بهداشت باروری محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی تلفن تماس: 02188202512 پست الکترونیک: s.hajian@sbmu.ac.ir	گروه آموزشی ارائه دهنده: مامایی نام درس: سیاستگذاری، اصلاح و بهینه سازی سیستمهای بهداشت مادر و کودک نوع و تعداد واحد: 2 واحد نظری پیش نیاز/هم نیاز: ندارد رشته و مقطع تحصیلی: دکتر بهداشت باروری محل برگزاری دوره: دانشکده پرستاری و مامایی روز و ساعت کلاس: یکشنبه 8-10
تاریخ آخرین ویرایش: فروردین 1404		
شرح درس: در این درس، دانشجو با اقتصاد سیاسی و سیاستهای بهداشت مرتبط با سلامت مادر و کودک در سطح ملی و بین المللی آشنا شده و در زمینه سیاستگذاری در برنامه های بهداشت باروری، تبحر لازم بدست خواهد آورد.		

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

طرح درس روزانه

شماره جلسه	هدف کلی	هدف اختصاصی	پیامد مورد انتظار (هدف رفتاری)	حیطه و سطح اهداف رفتاری			رویکرد آموزشی ^۱	روش یاددهی ^۲	روش یادگیری ^۳	ابزار آموزشی	روش ارزشیابی ^۴	مدرس/مدرسین	درصد نمره
				دانش	نگرش	مهارت							
اول	آشنایی دانشجویان با نظریات، اصول و مبانی سیاست گذاری، چرخه سیاست گذاری و روشهای اجرا، پایش و ارزشیابی یک سیاست بهداشتی	1- مفهوم فرایند سیاستگذاری در سلامت را توضیح دهد. 2- چالش های موجود در سیاستگذاری را با ذکر مثال شرح دهد. 3- اجزاء بخش سلامت را نام ببرد. 4- اهداف نظام سلامت طبق گزارش سال 2000 سازمان بهداشت جهانی را توضیح دهد.	توانایی تجزیه و تحلیل اهداف و کارکردهای عمده نظام سلامت	*	*		کلاس حضوری	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	حضور فعال در بحثهای کلاس	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر سپیده حاجیان	10
دوم	آشنایی با نیازهای اصلاحات در نظام سلامت، اهرمهای کنترل در اصلاحات سیاستگذاری در	1- تعریف جامعی از مفهوم اصلاحات در بخش سلامت ارائه دهد. 2- نیروهای محرکه بخش سلامت را با ذکر	توانایی تحلیل خصوصیات عملکردی حدوسط را در نظام سلامت	*	*		کلاس حضوری	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	حضور فعال در بحثهای کلاس	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر سپیده حاجیان	10

¹ رویکرد مجازی یا حضوری (جهت رویکرد مجازی موافقت مدیر گروه و شورای آموزشی پیوست شود)

² روشهای یاددهی-یادگیری مرتبط مجازی مانند کلاس آنلاین همزمان، کلاس آنلاین غیر هم زمان، کلاس وارونه، روش های شبیه سازی، بازی وار سازی و فروم های گفت و گو و و روشهای یاددهی-یادگیری مانند سخنرانی، بحث در گروه کوچک، بازی وار سازی، پرسش و پاسخ، یادگیری مبتنی بر حل مساله، یادگیری مبتنی بر سناریو، یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه و

³ حضور فعال، مشاهده فعالیت، انجام فعالیت، برگزاری کنفرانس، شرکت در راند، شرکت در ژورنال کلاب

⁴ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، حضور فعال و و ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا، آزمون کتبی و ...

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

											مثال توضیح دهد. 3-پیش نیازهای اصلاحات سیاستهای سلامت را شرح دهد. 4- چرخه اصلاحات سیاستهای سلامت را به ترتیب، بیان کند.	نظام سلامت	
10	دکتر سپیده حاجیان	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری		*	*	توانایی تحلیل و پیشنهاد بهترین روشهای تامین اعتبار برای بخش سلامت در مثال ها و شرایط فرضی	1-تعیین کننده های انتخاب تامین اعتبار دربخش سلامت را با ذکر مثال شرح دهند. 2 -معیارهای مربوط به انتخاب و قضاوت گزینه های تامین مالی را با ذکر مثال برشمارند. 3 -انواع روشها تامین مالی را بایکدیگر مقایسه نمایند. 4- مزایا و اشکالات انواع روشهای تامین اعتبار در بخش سلامت را شرح دهند	آشنایی با اولین اهرم کنترل در اصلاحات، تامین مالی، در جهت پیشبرد و ارتقا سیاستهای بهداشتی	سوم
10	دکتر سپیده حاجیان	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری		*	*	توانایی تحلیل و پیشنهاد مناسب ترین روش پرداخت را به پزشک و پیراپزشک برای پیشبرد و ارتقای سیاستهای	1-ارتباط بین پرداختها و پیامدهای سلامت را شرح دهد. 2-تاثیرات پرداختها بر پیامدهای سلامت را با ذکر	آشنایی با دومین اهرم کنترل در اصلاحات، نظام های پرداخت به ارائه دهندگان	چهارم

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										بهداشتی یک کشور در مثال ها و شرایط فرضی	مثال توضیح دهد. 3-انواع روش های پرداخت در سیستم ارائه خدمات سلامت را با ذکر مثال نام ببرد. 4- تفاوت های بین روش های پرداخت به ارائه دهندگان خدمات سلامت را با تاکید بر هزینه- سودمندی و هزینه - اثربخشی آنها توضیح دهد.	خدمات سلامت، در جهت پیشبرد و ارتقا سیاستهای بهداشتی	
10	دکتر سپیده حاجیان	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*	توانایی تحلیل یک راهبرد سازماندهی بسته به زمینه سازمان، و ارائه راهبردی موثر در مثال ها و شرایط فرضی	1-تعریف جامعی از سازماندهی نظام مراقبت سلامت ارائه دهند. 2-راهبردهای سازماندهی نظام مراقبت سلامت را با ذکر مثال شرح دهند. 3- مزایا و اشکالات هریک از راهبردهای مدیریتی را با ذکر دلائل توضیح دهند.	آشنایی با سومین اهرم کنترل در اصلاحات، سازماندهی سیستمهای انسانی و غیرانسانی در خدمات سلامت، در جهت پیشبرد و ارتقا سیاستهای بهداشتی	پنجم	
10	دکتر سپیده حاجیان	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*	توانایی تحلیل رایج ترین مقررات در اصلاحات سیستمهای سلامت و ارائه راهبردهای پیشنهادی در مثال ها و شرایط فرضی	1-تعریف واضحی از وضع مقررات در خدمات مراقبت سلامت و خدمات بیمه ای ارائه کند. 2 -اهداف ویژه وضع مقررات در نظام سلامت را	آشنایی با چهارمین اهرم کنترل در اصلاحات، وضع مقررات، سیاستهای نظام	ششم	

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

											سلامت، در جهت پیشبرد و ارتقا سیاستهای بهداشتی	شرح دهد. 3 -عوامل تعیین کننده موفقیت در وضع و اجرای مقررات را با ذکر مثال توضیح دهد. 4-انواع مقررات را در نظام مراقبت سلامت و نظام بیمه با هم مقایسه کند.
10	دکتر سپیده حاجیان	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*	توانایی تحلیل مشکلات و چالش های بازاریابی اجتماعی را در تغییر یا اصلاح رفتارهای مراقبت سلامت و ارائه راهبردهای موثر در تغییر رفتارهای بهداشتی در مثالها و شرایط فرضی	1-تعریف صحیحی از نقش رفتار در نظام اصلاحات سلامت را با ذکر مثال ارائه کند. 2 -مهم ترین رفتارهای فردی را در مراقبت سلامت با ذکر مثال شرح دهد. 3 -نقش بازاریابی اجتماعی را در تغییرات یا اصلاح رفتارهای مراقبت سلامت تبیین نماید. 4- اجزاء بازاریابی اجتماعی را به تفکیک تاثیرهریک، در تغییر رفتارهای مراقبت سلامت	آشنایی با پنجمین اهرم کنترل در اصلاحات، بررسی و نحوه اصلاحات رفتار ارائه دهندگان و مصرف کنندگان خدمات سلامت در جهت پیشبرد و ارتقا سیاستهای بهداشتی	هفتم
10	دکتر سپیده	پرسش و	پاور پوینت و	حضور فعال در	سخنرانی،	کلاس حضوری	*	*	توانایی تحلیل تفکیک	1-مفهوم عدالت افقی و عمودی را در نظام سلامت	آشنایی با اهمیت اصل عدالت در	هشتم

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

	ارائه خدمات در نظام سلامت و نحوه تحقق آن در سیستمهای بهداشت کشورها	توضیح دهد. 2- تفاوت بین نابرابری در سلامت و بی عدالتی در سلامت را با ذکر مثال شرح دهد. 3- سنجه های شایع در نابرابری های سلامت و سیستم پایش عدالت در سلامت را باهم مقایسه کند. 4- تفاوت بین ضریب جینی و ضریب اتکینسون را با ذکر مثال بیان کند. 5- گامهای 8 گانه در پایش اصل عدالت در دسترسی به خدمات بهداشتی را جامعه به ترتیب	کننده های کلیدی عدالت در نظام سلامت و ارائه راهبرد پیشنهادی برای دستیابی به حداکثر عدالت در ارائه خدمات سلامت در مثالها و شرایط فرضی								
نهم	آشنایی با اثرات توسعه اقتصادی بر سلامت مادر و کودک و خانواده	1- تعاریف جامعی از شاخص های توسعه اقتصادی موثر بر نظام سلامت ارائه دهد 2- دو تئوری وابستگی و تئوری مدرن سازی را در توسعه سلامت باهم مقایسه کند 3- عوامل موثر بر توسعه	توانایی تحلیل اثرات توسعه اقتصادی بر سلامت خانواده، و ارائه راهبردهای عملی بر کاهش یا رفع چالشهای موثر بر آن	*	*						
10	ارزیابی توانایی تحلیل مطالب ارائه شده	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	ارائه کنفرانس کلاسی توسط دانشجو، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری						

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

											بهداشتی جوامع در حال توسعه را باهم مقایسه کند		
دهم	آشنایی دانشجوی با اصطلاح رفرم یا اصلاح سیاستها و برنامه های بهداشتی بعنوان یک دیدگاه جهانی	1- رفرم در سیاستهای در بهداشتی در کشورهای در حال توسعه و و توسعه یافته را باهم مقایسه کند 2- حوزه های خاص عمل سیاسی (policy action) را تشریح کند 3- رایج ترین روشهای تجزیه و تحلیل سیاستها در ارتباط با سودمندی و اثربخشی را با ذکر مثال شرح دهد	* توانایی تجزیه و تحلیل مفاهیم رفرم اقتصادی در سیاستگذاری در اقتصاد سلامت در مثال ها و شرایط فرضی	* کلاس حضوری	* سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	حضور فعال در بحثهای کلاس	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر سپیده حاجیان	10			
یازدهم	آشنایی دانشجوی با علل شکست و موفقیت سیاست های بهداشتی ویژه مادر و کودک	1-یک مورد سیاست موفق را در حوزه بهداشت مادر و کودک تشریح کند. 2- یک مورد شکست سیستم بهداشت مادر و کودک را بیان نماید	دانشجو قادر باشد سیاست های موفق در زمینه بهداشت مادر و کودک و همچنین سیاست های ناموفق و شکست خورده در این زمینه را با هم مقایسه نماید و چالش های آن را بیرون آورد و بتواند ارائه راهکار دهد	* کلاس حضوری	* سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	حضور فعال در بحثهای کلاس	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی	دکترزارع	10			
دوازدهم	آشنایی با سیاست گذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک	1-دانشجو بتواند اجرای برنامه های مراقبتی در بهداشت مادر را بیان نماید 2-دانشجو بتواند اجرای	دانشجو قادر باشد یک برنامه مراقبتی جامع در زمینه بهداشت مادر، رشد و نمو و تکامل کودک و	* کلاس حضوری	* سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	حضور فعال در بحثهای کلاس	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی	دکترزارع	10			

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										مراقبت های روانی و ذهنی مادر و کودک را طراحی اولیه کند و با چالش های موجود در این زمینه آشنا شود	برنامه های مراقبتی در رشد و نمو و تکامل و کودک را بیان نماید 3- دانشجو بتواند اجزای برنامه های مراقبتی در بهداشت روان و ذهن مادر و کودک را بیان نماید و بیان نماید		
10	دکترزارع	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*		دانشجو قادر باشد برای ارتقای وضعیت بهداشت با توجه به سیاست های موجود در زمینه بهداشت مادران در بارداری و کودکان تا دوران جوانی طرح ابتدایی ارائه دهد دانشجو قادر باشد این سیاست ها و طرح های ابتدایی را در ایران با کشورهای دیگر مقایسه نماید و نقاط قوت و ضعف را مشخص کند	1- دانشجو با زمینه های تاریخی و قانونی بهداشت مادر و کودک آشنا شود. 2- دانشجو با سیاست های آموزشی بهداشت مادر و کودک آشنا شود. 3- دانشجو با سیاست برنامه های مراقبتی دوران بارداری، ابتدای کودکی، انتهای کودکی، نوجوانی و جوانی آشنا شود.	آشنایی با سیاست گذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک (ادامه)	سیزدهم
10	دکترزارع	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*		دانشجو قادر باشد عوامل موثر، نقاط قوت و ضعف، تهدیدها و فرصت ها در زمینه سیاست	دانشجو بتواند عوامل موثر بر سیاست های بهداشتی را توضیح دهد	آشنایی با سیاست گذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک	چهارده م

شناسه سند
تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش
طرح دوره درس های نظری و عملی

										های بهداشت مادر و کودک در زمان اکنون و آینده کشور ایران را تحلیل نماید		(ادامه 2)	
10	دکترزارع	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*		دانشجو قادر باشد در زمینه سیاست های موجود برای کاهش مورتالیتی و موریبیدیته مادران و کودکان و همچنین ارتقای سلامت مادران و کودکان نیازمند بیماری های خاص ارائه راهکار نماید	1-دانشجو با علل مرگ و میر و موریبیدیته در زمینه بهداشت مادر و کودک، شیرخوار آشنا شود 2-دانشجو با سیاست های موجود در زمینه مادران و کودکان نیازمند مراقبت های خاص آشنا شود	آشنایی با سیاست گذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک (ادامه 3)	پانزدهم
10	دکترزارع	پرسش و پاسخ کلاسی	پاور پوینت و ویدئو پروژکتور	حضور فعال در بحثهای کلاس	سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مساله	کلاس حضوری	*	*		دانشجو قادر باشد با توجه به سیاست های بهداشت مدارس، برای جلوگیری از کودک آزاری و صدمات عمدی و غیر عمدی به کودکان ارائه راهکار نماید شرایط کشور ایران را با بقیه کشورها مقایسه نماید نقش دولت، مردم و منابع مالی را برای رفع چالش های موجود به تصویر بکشد	آشنایی با سیاست های موجود در بهداشت مدارس، کودک آزاری و صدمات غیر خاص	آشنایی با سیاست گذاری در برنامه های بهداشتی مادر و کودک (ادامه 4)	شانزدهم

شناسه سند تاریخ تصویب

دفتر توسعه آموزش طرح دوره درس های نظری و عملی

انتظارات از دانشجو/قوانین دوره:

غیبت بیش از 4/16 دوره منجر به حذف دوره می شود.

کسب نمره کل دوره 10/20 جهت گذراندن دوره در سطح کارشناسی الزامی است.

در صورت عدم گذراندن پیش نیاز درس؛ انتخاب درس کان لم یکن و درس حذف خواهد شد.

حضور در آزمون پایانی دوره طبق تقویم آموزشی دانشکده، الزامی است.

تلاش برای کسب دانش، حفظ و ارتقا انگیزه های تحصیلی (پیش خوانی، مرجع خوانی، برنامه ریزی، خودارزیابی، هدف گزینی، ادغام گری دانسته ها، یادداشت برداری، گوش دادن فعال)

مشارکت فعال در فعالیت های یادگیری کلاس (پرسش و پاسخ ها، بحث ها، فعالیت های گروهی و غیره)

در زمان حضور در کلاس رعایت پوشش حرفه ای الزامی است.

رعایت نظم (ورود و خروج به موقع، عدم اتلاف زمان کلاس، رعایت سکوت، رعایت زمان و سرعت عمل در فعالیت های کلاسی، حضور مستمر در کلاس، ارایه به موقع تکالیف، بی صدا نمودن تلفن همراه در کلاس، عدم

مشغولیت با تلفن همراه در کلاس مانند مکالمه یا بازدید پیام ها)

عدم ضبط صوتی و یا تصویری کلاس درس

رعایت ادب و احترام (گفتمان مودبانه، رعایت حق تقدم برای صحبت، پرهیز از مشاجره و الفاظ نامناسب، عدم مصرف مواد غذایی در کلاس)

رعایت صداقت (پرهیز از تقلب در امتحانات، صداقت در تکمیل و ارایه تکالیف، پرهیز از جعل تکالیف، صداقت در گفتار)

رعایت وظیفه شناسی (درست انجام دادن و پاسخ گو بودن برای امور محوله و وظایف)

روش ارزشیابی		
روش ارزشیابی	شیوه اجرا یا ابزار ارزشیابی	سهم روش در نمره نهایی دانشجو
تشخیصی	-	-
تکوینی ^۵	پرسش و پاسخ کلاسی - کنفرانس های کلاسی	30
تراکمی ^۶	ارائه یک پروژه کلاسی انتهای نیمسال جاری	70

^۵ روش ارزشیابی تکوینی به شیوه سوال و جواب، ایجاد فرصت تمرین رگ گیری
^۶ ارزشیابی تراکمی هم می تواند روش ارزشیابی همتا یا تحویل کارپوشه، لاگ بوک و آزمون کتبی

منابع درس (آخرین ویرایش)

الف) منابع درس مورد استفاده توسط مدرس/مدرسین

- 1- اصلاحات در نظام سلامت: راهنمای عدالت و کارایی ترجمه و ویرایش: علیرضا احمدوند و همکاران. موسسه فرهنگی این سینای بزرگ ، ۱۳۸۴.
- 2 - سیاستگذاری مبتنی بر شواهد در نظام سلامت و دستاوردها و چالشهای آن در ایران. سیدداود نصرالله پور شیروانی، سیمین موعودی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی بابل. 1392.
- 3- سیاست گذاری در بهداشت درمان و توانبخشی پیشرفته. دکتر سید حبیب الله کواری، دکتر علیرضا شغلی. انتشارات رویان پژوه. 1399
- 4- Kutzin J, Cashin C, Jakab M, World Health Organization. Implementing health financing reform: lessons from countries in transition. World Health Organization. Regional Office for Europe; 2010.
- 5-مقدمه ای بر مفاهیم و ابزارهای تحلیلی اصلاح بخش بهداشت و تامین مالی پایه دار. تالیف استادان بانک جهانی - ترجمه اسفندیار معینی. انتشارات WHO تهران، 1379.
- 6- کتاب سیاست گذاری سلامت در جمهوری اسلامی ایران: باقر لاریجانی، انتشارات اطلاعات 1393
- 7- کودک آزاری، علل، پیامد و درمان : عباس صادقی، سیمین پناباد. انتشارات برتر 1396
- 8- بهداشت مادر و کودک سوسن پارسای: سوسن پارسای، آزاده زنوزی. انتشارات گلبن 1400
- 9- مقالات جدید در زمینه سیاست بهداشتی مادر و کودک

ب) منابع پیشنهادی برای مطالعه دانشجوی

- 1- پاورپوینتهای ارائه شده در کلاس
- 2- اصلاحات در نظام سلامت: راهنمای عدالت و کارایی ترجمه و ویرایش: علیرضا احمدوند و همکاران. موسسه فرهنگی این سینای بزرگ ، ۱۳۸۴.
- 3- برنامه توسعه اقتصادی هفتم توسعه کشور
- 4- گزیده ای از مقالات علمی مرتبط با موضوعات کلاسی در 10 سال اخیر